

Zeynep Güler Ceylan
Prof. Dr. Nermin Abadan Unat
ile konuştu.

TÜRKİYE YENİLEN TÜM DEVLETLER İÇİN YEPYENİ BİR ÖRNEK OLDU

'Hocaların Hocası' Nermin Abadan Unat, Türkiye'nin 'yaşayan tarih'lerinden biri. Türkiye'de iletişim bilimlerinin kurucuları arasında yer alıyor ve özellikle siyasal iletişim alanındaki çalışmaları her zaman çığır açıcı oldu. Sivil toplum ve siyaset sahnelerinde uzun yıllar aktif görevler üstlendi. Demokrasi tarihimizde kalıcı mesafeler kaydedilmesinde büyük emeği var. Yaklaşık 10 yıl önce "Atatürk üzerine konuşmak henüz suç değil ama olmak üzere" demişti. Cumhuriyet'in bütün dalganmalarını yaşamış bir bilim insanı olarak, ilerlemiş yaşına rağmen (98) bizleri kırmayıp birkaç sorumuzu yanıtladı.

Gençlik ve çocukluk yıllarınızdan Atatürk'e dair neler hatırlıyorsunuz? Cumhuriyet'in ilk neslinin yetişme şartları ve prensiplerini nasıl tasvir edebilirsiniz?

Gençliğimin bir kısmını Budapeşte'de geçirdim. Yeni yeni gazete okumaya başladığım halde dikkatimi çeken husus, yenilen devletler içinde hepsinin ağır yaptırımlar-

la karşı karşıya kaldıkları halde, sadece Türkiye'nin kendisine layık görülen hukuki ve siyasi baskılara karşı direnmesi olmuştur.

Bu direnmenin kahramanı Mustafa Kemal'di. Başlattığı bağımsızlık savaşıyla Türkiye sadece Batılı devletlere karşı direnişin değil, yepyeni bir devletin, Cumhuriyet'in kurulabileceğini ispat etti. Mustafa Kemal'in fikirleri, azmi ve kendisiyle birlikte mücadele eden arkadaşlarının o döneme kadar 'Hasta adam' olarak belledikleri Osmanlı İmparatorluğu'nun yenilebileceğini ve sapaşgınam güçlere sahip bir Türkiye'nin ortaya çıkabileceğini ispat etti. Böylece Mustafa Kemal Atatürk yenilen tüm devletler için yepyeni bir örnek oldu, Cumhuriyet'in sınırları ötesinde saygı ile karşılandı.

Cumhuriyet tarihini bizatihi deneyimlemiş, yaşamış bir bilim insanı olarak Cumhuriyet'in kadınlara dair politikalarını, Mustafa Kemal Atatürk dönemini ve sonrasını nasıl değerlendirirsiniz?

Atatürk, kurmuş olduğu Cumhuriyet'in sınırları içinde yaşayan kadınlara, erkeklerle eşit bir statüye kavuşmaları için her türlü girişimleri ilk hedef olarak belirledi. 1926'da Mecelle yerine İsviçre Medeni Kanunu'nun kabulünü desteklemesi, daha sonra önce yerel seçimlerde, daha sonra ulusal seçimlerde 1934'te oy sahibi olması ile kadına verdiği değeri gösterdi. İsviçre o hakkı kendi kadınlara çok sonra tanıdı. Ancak şu soruyu da kendi kendimize sormalıyız: Türk kadınları hukuki eşitlik

statüsünü kazanmak ve ulusal konularda söz sahibi olmak hususunda kendisine verilen hakları genişletmek için gereken titizliği gösterdi mi? Şurası açıktır ki bir hak uğruna mücadele edildiği zaman önem ve derinlik kazanır. Bu gerçeği günümüz kadınları fazlasıyla anlamış durumdadırlar.

Göç sizin çalışma alanınız. Türkiye son birkaç yıldır kapsamlı olarak beyin göçünü tartışıyor. Gençlerin ciddi bir kısmı çalışmak ve yaşamak için yurtdışına gidiyor ya da gitmeyi hayal ediyor. Bu tabloyu nasıl okumalıyız?

Cumhuriyetimizin ülkenin kaynaklarını rasyonel bir şekilde geliştirmek için kurduğu ve maalesef siyasi partilerin yanlış tercihleri yüzünden kapattığı Devlet Planlama Teşkilatı 1962'den sonra geliştirmiş olduğu yön gösterici Beş Yıllık Kalkınma Planları ile gençlere yeni istihdam alanları sunmaya başladı. Bu çabalar, uygulamanın ilk yıllarında denetimli bir göç politikası ile kısmen gerçekleştirildi. Ancak daha sonra piyasa güçlerine serbest alan tanıncınca, gençlerimiz sınırlarımız ötesine bakmaya başladılar.

Son yıllarda internet yardımı ile küremizi görsel olarak dolaşabildikleri için her şeyden önce tüketici heveslerini tatmin edebileceklerini sanarak bu hedefe yöneliyorlar, bilmedikleri ya da duymak istemedikleri husus şudur: Göç uzun vadeli bir tercihtir. Yabancı bir erkek ya da kadın genellikle ancak üç kuşaktan sonra yerlilerle kaynaşabilmektedir. Gençler kendi ülkesinin sunduğu olanağı güçlkle de olsa geliştirebilirse en büyük kazanca sahip olur: yarı onlara kalacak...